

Yeniçağa İlçesinin Sürdürülebilir Turizme Açılmasında Yerel Halkın Tutumu

Fatih CAVLAK, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisans Örencisi, Çankırı, e-posta fatih.cavlak@hotmail.com

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-3855-6453>

Doç. Dr. Lokman TOPRAK, Mardin Artuklu Üniversitesi Turizm Yüksekokulu, Mardin, e-posta: topraklokman@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3144-2613>

Öz

Turizm faaliyeti kapsamında kullanılan tüm unsurların ve sonuçlarının gelecek nesiller ile paylaşılabilir şekilde kullanılması ve korunması düşüncesi sürdürülebilir turizm kavramıyla açıklanmıştır. Araştırmaya konu olan Bolu ili Yeniçağa ilçesinde başlatılmaya çalışılan turizm hareketliliğinin sürdürülebilirlik çerçevesinde halkın tutumu ölçülmüştür. İlçe halkına 8'i değişken olmak üzere 30 soruluk bir anket uygulanmıştır. Anket soruları halkın "sosyal yaşantı, ekonomik koşullar ve doğal çevreye" olan tutumunu ölçmüştür. Gruplar arasında en büyük pozitif etki ekonomik koşuldur. Doğal çevre ve sosyal yaşantı için tutum olumlu yöndedir. Araştırma sonucunda toplanan veriler ışığında ilçe halkı sürdürülebilirlik kavramına çok aşına olmadığı, fakat turizmin ilçeye olumlu sonuçlar getireceği inancındadır. Doğal çevre bulgularının düşük seviyede olan pozitif etkisine sebep olarak halkın sürdürülebilirlik bilgisinin yetersiz oluşu tahmin edilmektedir. Araştırma sonucunda ilçede başlayacak turizm faaliyetleri ile ilgili çalışma sonunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bolu, Ekoloji turizmi, Yeniçağa, Sürdürülebilir turizm.

*Bu çalışma, 18. Ulusal Turizm Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi
Cilt.2, Sayı.4, 2018
ss.14-25.

DOI: 10.26677/tutad.2018. 38

Gönderilme tarihi: 6 Mayıs 2018

Kabul tarihi: 22 Haziran 2018

Önerilen Atıf:

Cavlak, F. ve Toprak, L. (2018). Yeniçağa İlçesinin Sürdürülebilir Turizme Açılmasında Yerel Halkın Tutumu, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, Cilt.2, Sayı.4, ss.14-25.

Attitude of Local People in the District of Yeniçağa in Opening up their Region to Sustainable Tourism

Fatih CAVLAK, Çankırı Karatekin University, Institute of Social Sciences Department of Business, Çankırı, e-mail:fatih.cavlak@hotmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3855-6453>

Associate Prof. Dr. Lokman TOPRAK, Mardin Artuklu University, Tourism and Hotel Management, Mardin, e-mail:topraklokman@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3144-2613>

Abstract

The notion of sustainable tourism encompasses the thought of usage and preservation of all the components and the related consequences involved in tourism activities, in such a way as to enable us to share such values with next generations. In the present study, the attitude of the local people of the district of Yeniçağa in the province of Bolu was measured with respect to the sustainability of tourism activities attempted to be initiated in the region. A questionnaire of 30 questions including a section of 8 variable questions was applied to the residents in the district. The questions focused on measuring the attitude of the people in terms of "social life, economic conditions and natural environment". The greatest positive effect between groups has turned out to be the one concerning economic conditions. Their attitude towards natural environment and social life has also been determined to be positive. In the light of the data obtained as a result the study, even though the residents in the district are not familiar with the notion of sustainability, they think that tourism would yield favorable implications for the district. Low positive effect of the findings as regards natural environment probably results from the lack of knowledge of local people on sustainability. In the concluding part, the study provides a set of recommendations addressing the tourism activities to be initiated in the district.

Keywords: Bolu, Ecological Tourism, Yeniçağa, Sustainable Tourism.

Journal of Turkish Tourism Research
Vol.2, Issue.4, 2018
pp.14-25.

Suggested Citation:

Cavlak, F. and Toprak, L. (2018). Attitude of Local People in the District of Yeniçağa in Opening up their Region to Sustainable Tourism, *Journal of Turkish Tourism Research*, Vol.2, Issue.4, pp.14-25.

GİRİŞ

Sanayi devriminden sonra hızlanan turizm hareketleri ile birlikte insanoğlunun doğal kaynaklarla ilişkisi artmaya başlamıştır. Turizm hareketi sırasında ekonomik, kültürel ve çevresel olarak etkileşim olumlu veya olumsuz yönde olabilmektedir. Olumsuz etkileşim sonucunda doğal kaynakların hızla tüketildiği, gelecek nesillerin bu kaynaklardan faydalanamayacağı veya daha az faydalanabileceği ortaya çıkmıştır.

Günümüzde doğal kaynakların sınırlı olduğunun anlaşılması sonucu, çevre kirliliğinin önlenmesi konusunda başlayan tartışmalar, planlama olgusuna yeni bir boyut getirmiş, sürdürülebilirlik ve çevre duyarlı planlama gibi kavramlar yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır (Cengiz, 2005). Sürdürülebilirlik kavramı ile hem turizm faaliyeti gerçekleştirmek hem de daha sonraki nesillere doğal değerleri bırakabilmek düşünülmüştür.

Planlama ile birlikte turizm bölgesinde ekolojik döngü bozulmaması, sürdürülmesi hatta geliştirilmesi sağlanmış olacaktır. Bu gelişmelerle birlikte zamanımızda sürdürülebilir turizm önem kazanmış, kaynakların gelecek kuşaklara da aktararak kullanılması günümüzde tartışmasız kabul edilmiş bir konudur. Turizm paydaşlarının ortak çalışmaları neticesinde “gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılamalarını tehlikeye atmadan günümüz ihtiyaçlarını karşılayan kalkınma” olarak dile getirmiştir (Hinc Thomas, 1996; Aktaran, Hacıoğlu, Girgin, Tetik, 2011).

Dünya Turizm Örgütü’ne (DTÖ) (1996) göre sürdürülebilir turizm; “insanın etkileşim içinde bulunduğu çevrenin bozulmadan korunarak kültürel bütünlüğün, ekolojik süreçlerin, biyolojik çeşitliliğin ve yaşamı sürdüren sistemlerin idame ettirildiği ve aynı zamanda tüm kaynakların ev sahibi bölgedeki insanların ve turistlerin ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçlarını doyuracak şekilde ve gelecek nesillerin de aynı ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri biçiminde yönetildiği bir kalkınma şeklidir (Sarkım, 2008).

Sürdürülebilir turizmle ilgili olarak çok sayıda, farklı kurum ve kişilerce, tanımlama yapılmakla birlikte sonuç olarak elimizde var olanı bitirmeksizin kullanmak ve hatta geliştirmek üzerinedir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü sürdürülebilir turizmi üç temel konu başlığına ayırarak; ekolojik sürdürülebilirlik, sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik, ekonomik sürdürülebilirlik şeklinde ele almıştır (Hacıoğlu, Girgin ve Tetik, 2011).

Ekolojik sürdürülebilirlik turistik faaliyetlerin yapıldığı yerdeki ekoloji dengesini bozmaksızın faaliyetlerin devam ettirilmesidir. Günümüzde ekolojik sürdürülebilirliğe dayandırılarak yürütülmeye çalışılan ekoturizm bu kapsamdadır.

Ekoturizm, sürdürülebilir turizmin bir alt bölümünü oluşturmaktadır. Bazen sürdürülebilir turizmle eş anlamlı olarak kullanılmakla birlikte, ekoturizm sürdürülebilir turizm şekillerinden biridir (Avcıkurt, 2007; Aktaran, Kuter ve Ünal, 2009). Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan eko turizm tanımı şöyledir: “Eko turizm çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını gözetken, doğal alanlara karşı duyarlı bir seyahattir” (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2017). Ekoturizm düşüncesi turizm faaliyeti içerisinde bulunan tüm bireylerin turistik bölgedeki kaynakları, ev sahibi kişilerin refah düzeyini ve kültürünü koruyup geliştirmek kaydıyla turizm faaliyetlerinde bulunmalarını savunmaktadır.

Sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik ev sahibi halkın sosyal ve kültürel hayatını korumaya çalışan bir yaklaşımdır. Sürdürülebilir turizm için insanın doğal, sosyal ve kültürel çevreleri arasındaki uyumunun olduğu bir denge durumundan bahsetmek mümkündür (Middleton ve Hawkins, 1998).

Ekonomik sürdürülebilirlik ise turizmin hareketinin başladığı her bölgede gelişen ekonomik koşulların, bölgedeki toplumun her kesimine dengeli dağılımı ve sürekli bir gelir etkisi üzerinde tartışılmasıdır. Var olan ekonomik dengenin korunması ve sağlanmasıdır.

Bir bölgede turizm faaliyetinin başlamasıyla ekonomik, sosyal kültürel yaşantı ve doğal çevre olarak olumlu ve olumsuz etkilenebildiği görülmektedir (TÜSİAD, 2012). Olumsuzlukları en aza indirmek hatta bitirmek amacıyla turizme sürdürülebilirlik kavramı getirilmiştir. Sürdürülebilir turizmde en temel amaç bölgeyi ve bölgedeki turizm kaynaklarını korumak ve geliştirmektir. Araştırılacak bölge olan Yeniçağa'da halkın turizm faaliyetlerinin karşı tutumu, halkın sürdürülebilir turizme bakış açısı ve ilçede turizm başlamalı mıdır sorusunun cevabı aranmaktadır.

Konu kapsamında incelenen ilçe Batı Karadeniz bölgesi içerisinde olup araştırmanın yapıldığı bölgede daha önce hiç başlamamış olan turizm faaliyetlerinin başlaması için yapılan çalışmaların, halkın turizm ve turistik faaliyetlere karşı tutumuna göre şekillendirilmesi gerektiği kanısı ile bu çalışma yapılmıştır.

Araştırılan ilçe Bolu il sınırları içerisinde. İçerisinde 97 türü kuluçkaya yatmak üzere 217 kuş türü olduğu tespit edilen 2780 dekarlık bir göle sahiptir. Ayrıca endemik bitkiler de yetişebilmektedir (Doğa Araştırmaları Derneği, 2017). Tarihi kültürel yapı çok nadir bulunmakla birlikte doğal çevre olarak bakir alanlara sahiptir. İlçe 2014-2015 yılları arasında Ramsar Sulak Alanlar Projesine alınmış, 2015 Haziran'da "Yeniçağa'da Yeni Bir Çağ" sloganı ile bir takım turizm hareketliliği oluşturulmak istenmiştir. Fakat daha sonra proje istenilen hedefe ulaşamamış, ilçede turizm faaliyeti başlatılamamıştır (Baykal, 2015).

Belediye Başkanı Recayi ÇAĞLAR ile yapılan görüşmede önümüzdeki iki yıl içerisinde harcanılması öngörülen 1,5 milyonluk bir bütçe ayrılmış olup bu harcama içerisinde göl kenarına yapılması planlanan yürüyüş yolu, bisiklet sürüş parkuru, göl üzerine iskele yapımı ve çevre düzenlemesi olarak öngörülmektedir.

Bolu Valiliği tarafından Yeniçağa ile ilgili farklı çalışmalar başlatılmış olup Yeniçağa gölünün temizlenmesi, termal su kaynakları tespit çalışmaları, organize sanayi bölgesinin çalışmaları gibi birçok konuda çalışmaların yapılacağını bildirmiştir (Bolu Valiliği, 2017).

Tablo 1: İlçenin SWOT Analizi

Avantaj <ul style="list-style-type: none"> • İlçe Ankara-İstanbul metropollerinde bulunması • Doğal bakir alanlarının bulunması • İlin en büyük gölüne sahip olması • Ulaşım sorununun olmaması • İldeki diğer çekiciliklere yakınlığı 	Dezavantaj <ul style="list-style-type: none"> • İlçenin tanınmaması • İlçenin dışarıya göç vermesi • İlçe halkının turizm bilincinin yetersiz olması • Turizm faaliyetlerini gerçekleştirilebileceği alanların yetersiz düzeni
Fırsat <ul style="list-style-type: none"> • İlçede doğal ve kültürel değerlerin bulunması • Şehirselleşmeye açıktır. • Farklı turistik faaliyetlerin aynı anda yapılabilirliği • Alt ve üst yapı çalışmalarının sorunsuzluğu 	Tehdit <ul style="list-style-type: none"> • İlçeye yatırımın olmaması • İlçede nitelikli konaklama tesisi bulunmaması • Doğal çevrenin bozulma korkusu

YÖNTEM VE MATERYAL

Bu araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, çok sayıda oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak örneklem üzerinde yapılacak taramadır (Karasar, 1984: 91).

15.05.2016 TÜİK verilerine göre ilçe merkezinde ikamet eden 4 657 kişi saptanmış, evren olarak kabul edilmiştir. Tüm bireylere ulaşılması mümkün olmaması sebebiyle örneklem kullanımı tercih edilmiştir. Örneklem büyüklüğü Büyüköztürk vd., (2012) göre 0,05 sapma miktarınca 357 kişi olarak belirlenmiştir.

357 kişi olarak belirlenen örneklem grubuna kolayda örnekleme ile ulaşılmış olup anket yüz yüze ve sosyal medya üzerinden uygulanmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak istenilen hedefe ulaşılamayıp 309 kişide başarılı olunmuştur. Yüz yüze uygulanan anketler ilçe merkezinde, park alanlarında, resmi kurum çalışanlarına ve ilçe esnafına belirlenen tarihlerde uygulanmıştır.

8 demografik ve 22 kapalı uçlu sorudan oluşan 30 soruluk anket Duran'ın (2012) yapmış olduğu "Residents' attitudes toward tourism development: A structural model via Akcakoca sample" başlıklı çalışmadan alınarak hazırlanmıştır. Ankette açık uçlu soru bulunmamakla birlikte ilçe içerisinde halktan bazı kişilerle ve İlçe Belediye Başkanı Recayi ÇAĞLAR, İlçe Kaymakamı Kenan Erenoğlu ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Araştırma 15.04.2016 tarihinde başlamıştır. Veri toplama aracı 15.05.2016-15.09.2016 tarihlerinde örneklem gruba uygulanmıştır. Yüz yüze görüşmeler ise 15.06.2016-13.09.2017 tarihleri arasında rastgele zamanlarda gerçekleştirilmiştir.

Ankette "katılıyorum (1), kararsızım (2), katılmıyorum (3)" olmak üzere üçlü Likert kullanılmış olup sonuçları IBM SPSS-22 programında yorumlanmıştır. Elde edilen veriler için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve $p < 0,05$ olarak saptanmıştır. Verilerin normal dağılımlı olmağı tespit edilerek nonparametric testlerin uygulanmasının yerinde olduğu görülmüştür.

Araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir;

H₁:Yeniçağa'da sürdürülebilir turizm faaliyetleri ilçeye olumlu katkı yapacaktır.

H₂:Yeniçağa'nın sürdürülebilir turizme açılmasında halk ekonomik olarak olumlu yönde etkilenir.

H₃:Yeniçağa'nın sürdürülebilir turizme açılmasında halk sosyal yaşantı olarak olumlu yönde etkilenir.

H₄:Yeniçağa'nın sürdürülebilir turizme açılmasında halk çevre ve doğal yaşama destek olarak olumlu yönde etkilenir.

H₅:Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

H₆:Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı meslek gruplarına göre farklılık göstermemektedir.

H₇:Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı eğitim gruplarına göre farklılık göstermektedir.

H₈:Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı gelir gruplarına göre farklılık göstermektedir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan kişilerin çoğunluğunun erkek olduğu göze çarpmaktadır. İlçede kadınlar anket çalışmasına katılmayı reddetmesi sebebi ile erkek-kadın dağılımı arasında farklılık ortaya çıkmıştır. Katılımda 15-24 yaş aralığında yığılma gözlenirken ankete katılım yaş büyüklüğü ile doğru orantılı artma göstermiştir. İkamet durumu göz önüne alındığında ilçeye göç gelmediği ve buna bağlı olarak doğal nüfus artışının yükseldiği gözlenmektedir.

Eğitim durumu göz önüne alındığında lise ve dengi okul 119 kişi ile en üst seviyede, 83 kişi ile hemen arkasından lisans takip etmektedir. Ankete katılan kişilerin turizm eğitimi alma oranı da 88 evet cevabı ile %28,4 civarındadır. Meslek grupları daha çok öğrenci ağırlıklı olması ise ankete katılan diğer meslek grubuna mensup kişilerin ankete vakit ayırmamasıdır.

İlçe gelirlerine bakıldığında yığılma daha çok asgari ücret çevresinde görülmektedir. Net asgari ücret 01.01.2016-31.12.2016 tarihleri arası resmi kurumlarca 1,300.99 TL olarak belirlenmiştir (ÇSGB., 2016). Ankete katılan bireylerin yaklaşık %63'lük kısmı 5 yıl ve daha uzun bir süredir ilçede ikamet etmekle birlikte son 4 yıldır ilçeye yerleşen çok fazla kimse bulunmamaktadır. İlçe yıllık nüfus artış hızı binde -38,9'dur (TÜİK, 2015).Turizm sektöründen gelir elde etme oranına bakıldığında %13.9 gibi bir oranın gelir sağladığı gözlemlenmiştir. Türkiye sektörel iş dağılımında turizm oran %16.5'tir (AKTOB, 2014).

Verilerden oluşturulan soysa-kültürel, ekonomik ve çevre faktörlerinin tanımsal istatistikleri yapılmış olup Tablo 3 ile aşağıda belirtilmiştir. Katılımcı sayısı soysa-kültürelde 310, ekonomik de 297 ve çevreselde 304'tür. Tüm değişkenlerin ortalaması ise 1.3860'dır.

Ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanan faktörlerde en yüksek etki 1,2426 ile ekonomik faktör iken 1,3692 ortalama ile soysa-kültürel ve 1,4063 ortalama ile çevresel faktör takip etmektedir. Standart sapmalar 0,46-0,32 arasında değişmektedir.

Tablo 2: Demografik Sorular Frekans Dağılımı

Demografik Özellik	f	%	Demografik Özellik	f	%
CİNSİYET			MESLEK		
Erkek	242	78,10	Esnaf	38	12,30
Kadın	58	18,70	Memur	55	17,70
			İşçi	49	15,80
YAŞ			Tüccar		
15-24	128	41,30	Çiftçi	2	0,60
25-34	73	23,50	Öğrenci	99	31,00
35-44	53	17,10	İşsiz	5	1,60
45-54	35	11,30	Diğer	56	18,10
54- ve üstü	17	5,50			
			AYLIK GELİR		
EĞİTİM DURUM			0-1000 TL	108	34,80
İlkokul	37	11,90	1001-2000 TL	80	25,90
Lise ve dengi	119	38,40	2001-3000 TL	57	18,40
Önlisans	57	18,50	3001-4000 TL	39	12,60
Lisans	83	26,90	4001- ve üstü TL	23	7,40
Yükseklisans	11	3,50			
Doktora	1	0,30	Turizm'den Gelir Elde Etme		
Turizm Eğitimi Alma			Evet	43	13,90
Evet	88	28,40	Hayır	266	85,80
Hayır	221	71,30			
			İKAMET SÜRESİ		
			İkamet etmiyorum	79	25,50
			1 yıldan daha az	17	5,50
			1 yıl ile 5 yıl arası	14	4,50
			5 yıl ve üstü	195	62,90

Tablo 3: Tanımsal İstatistik Sonuçları

Tanımsal İstatistik			
	N	Ortalama	Std. Sapma
Sos-kültürel	310	1,3692	,39852
Ekonomik	297	1,2426	,34511
Çevresel	304	1,4063	,46037
Genel	310	1,3860	,32560

Ankette sorulan tüm değişkenlerin ortalamasının ortanca değer olan 2 den farkına wilcoxon testi ile bakılmıştır. Ortalama ile ortanca değer arasında 0,614'lük pozitif yönlü bir fark varken bu fark yapılan wilcoxon testine göre ($p < 0,05$) anlamlıdır. Bu sonuca göre H_1 "Yeniçağa'da sürdürülebilir turizm faaliyetleri ilçeye olumlu katkı yapacaktır" hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4: Faktörlerin ve Tüm Değişken Ortalamasının 2'den Farkı Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma	2'den farkı
Sosyo-kültürel	310	1,3692	,39852	-0,6308
Ekonomik	297	1,2426	,34511	-0,7574
Çevresel	304	1,4063	,46037	-0,5938
Genel	310	1,3860	0,3256	-0,6140

Anket sonuçlarına göre halk ekonomik olarak en yüksek düzeyde (0,7574) pozitif etkileneceğini düşünürken, wilcoxon analizi ile yapılan 2'den farklılık analizinde bu farkın anlamlı olduğu saptanmıştır. Sonuca göre "H₂Yeniçağa'nın sürdürülebilir turizme açılmasında halk ekonomik olarak olumlu yönde etkilenir" hipotezi kabul edilmiştir.

Soysa-kültürel olarak (0,6308) ilçeye pozitif etki yapacağı kanısında olan yerel halk, yine pozitif olmak şartıyla daha düşük seviyede (0,5938) çevresel olarak da etkileneceği düşünülmektedir. Ortanca değer 2'den farklı olarak çıkan bu değerler wilcoxon testine göre ($p < 0,05$) anlamlı olarak saptanmıştır. Bu sonuçlara ışığında "H₃) Yeniçağa'nın sürdürülebilir turizme açılmasında halk sosyal yaşantı olarak olumlu yönde etkilenir" ve "H₄) Yeniçağa'nın sürdürülebilir turizme açılmasında halk çevre ve doğal yaşama destek olarak olumlu yönde etkilenir" hipotezleri kabul edilmiştir.

İkiden fazla seçenekli iki değişken arasındaki ilişkiyi ölçmek için kullanılan KruskalWallis testine göre sonuçlar aşağıdaki tablo dokuzdadır. Yaşa göre Ki kare sonucu 34,283 bulunurken anlamlılık $p < 0,05$ olarak tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda 15-24 yaş grubu 128 kişiden oluşmakta ve mean rank değeri 185,48 olarak görülmektedir. Yaş büyüdükçe katılımın azaldığı göze çarpmaktadır. En düşük mean rank değeri ise 87,18'dir. Bu bağlamda "H₅) Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir" hipotezi kabul edilmiştir.

Analiz sonucuna meslek açısından bakıldığında ankete en çok katılan grubun öğrenci olduğu ve mean rankının 190,96 olduğu görülmektedir. Ki kare sonucunun 33,275 olarak tespit edilen analizin anlamlılığı $p < 0,05$ olarak hesaplanmıştır. Sonuçlara göre "H₆) Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı meslek gruplarına göre farklılık göstermemektedir" hipotezi kabul edilmiştir.

Eğitim durumu için bakıldığında en çok katılımın lise ve dengi mezunu olduğu görülmüş mean rank değeri 174,31 olarak saptanmıştır. Anlamlılığı (0,004) %5'ten küçük olduğu için "H₇) Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı eğitim gruplarına göre farklılık göstermektedir" hipotezi kabul edilmiştir.

Analiz gelir durumuna göre incelendiğinde 0-1000 arası gelir sahiplerinin (108) çoğunlukta olduğu ve mean rank değerinin 189,61 olduğu tespit edilirken ki kare sonucunun 33,822 ve anlamlılığının $p < 0,05$ olduğu saptanmıştır. H₈) 'Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı gelir gruplarına göre farklılık göstermektedir" hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 5: Kruskal-Wallis Test Sonuçları

Turizm Hareketlerine Bakış		N	Mean Rank	Ki Kare
Yaş	15-24	128	185,48	34,283
	25-34	73	130,37	
	35-44	53	144,73	
	45-54	35	130,29	
	54- ve üstü	17	87,18	
	Toplam	306		p: 0,000
Meslek	Esnaf	38	118,71	33,275
	Memur	55	124,78	
	İşçi	49	139,05	
	Tüccar	3	185,00	
	Çiftçi	2	64,00	
	Öğrenci	99	190,96	
	İşsiz	5	173,60	
	Diğer	56	154,18	
	Toplam	307		p: 0,000
Eğitim Durumu	İlkokul	37	171,99	17,246
	Lise ve dengi	119	174,31	
	Önlisans	57	143,21	
	Lisans	83	129,40	
	Yükseklisans	11	141,14	
	Doktora	1	24,50	
	Toplam	308		p: 0,004
Gelir Durumu	0-1000 TL	108	189,61	33,822
	1001-2000 TL	80	145,44	
	2001-3000 TL	57	143,33	
	3001-4000 TL	39	123,27	
	4001ve üstü TL	23	95,13	
	Toplam	307		p: 0,000

Değişken seçeneğinin iki olduğu veya sadece iki seçeneğin baz alınması durumlarında kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre 242 erkeğin katıldığı cinsiyet değişkeninin mean rankı 148,30 olarak saptanmıştır. Mann Whitney U testi 6486,00 hesaplanırken wilcoxon değeri 35889,00 olarak hesaplanmıştır. Anlamlılığı 0,369 ($p>0,05$) bulunduğu için anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu sonuçlara göre “H₉) Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı cinsiyet gruplarına göre farklılık göstermektedir” hipotezi reddedilmiştir.

Halkın turizm eğitimi alıp almama durumuna göre 221 kişi hayır demiştir ve hayır diyenlerin mean rank değeri 148,34 olarak saptanmıştır. Mann-Whitney U 8251,500 iken Wilcoxon testi 32782,500 değerindedir. Anlamlılığı $p<0,05$ olduğu için “H₁₀) Yeniçağa halkının turizm hareketine bakışı turizm eğitimi alma grubuna göre farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 6: Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Ranks				
Turizm Hareketlerine Bakış		N	MeanRank	Sum of Ranks
Cinsiyet	BAY	242	148,30	35889,00
	BAYAN	58	159,67	9261,00
	Toplam	300		
Mann-Whitney U: 6486,00		Wilcoxon W:35889,00		p: 0,369
Turizm Hareketlerine Bakış		N	MeanRank	Sum of Ranks
Turizm Eğitimi	Evet	88	171,73	15112,50
	Hayır	221	148,34	32782,50
	Toplam	309		
Mann-Whitney U: 8251,500		Wilcoxon W:32782,500		p: 0,038

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizmin başladığı bölgelerde değişimin kaçınılmaz olduğu aşikardır. Değişim yönü olumlu olabileceği gibi olumsuzda olabilir. Olumsuz etkilerin en aza indirilmesi hatta ortadan kaldırılması fikri ile gelişen sürdürülebilirlik kavramı çerçevesinde yapılan bu araştırmada turizmin etkileri faktör halinde incelenmiştir. Bu faktörler soysa-kültürel, ekonomik ve çevresel olarak ayrılmıştır. Ayrıca ortak etkinin ölçülebilmesi için tüm değişkenlerin ortalaması da göz önünde tutulmuştur.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen veriler Yeniçağa'da turizmin gelişmesinin ilçeye ve ilçe halkına olumlu katkı yapacağı yönündedir. Halk turizmi pozitif yönlü düşünmektedir. Yapılan yüz yüze görüşmeler neticesinde halk turizmin olumlu olumsuz yönlerinin varlığından haberdardır. İlçede turizmin geliştirilmesi düşüncesindedir. "İlçede Turizm olmasa da olur mu?" sorulduğunda olması çok daha iyi olacağı kanısına ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçları faktör bağlamda değerlendirdiğimizde tüm faktörlerin olumlu etkisinin olacağı kanısı ile birlikte ekonomik etkinin en fazla olacağı düşüncesindedir. Ayrıca kalkınma toplumun her kesiminin katılımı ile gerçekleşeceği fakat Yeniçağa genelinde fiyatların yükseleceği kanısındadır.

Ekonomik etkiye nazaran daha az seviyede etkilenmenin yaşanacağı soysa-kültürel faktörde pozitif yönlülüğü tespit edilmiştir. İlçede sosyal faaliyetlerin artacağı kültürel değerlerin fazla değişime uğramayacağı hatta korunacağı düşünülmektedir.

Doğal çevre olarak en az pozitif etkiye sahiptir. Etkinin azlığı ile ilgili olarak halkın ekoturizm ve sürdürülebilir turizm kavramları hakkında az bilgiye sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yüz yüze görüşmede sonunda sürdürülebilirlik kavramı açıklandığında doğal çevre faktörüne karşı bakışının pozitifliğinin arttığı gözlemlenmiştir.

Genel değerlendirme sonuçlarına göre öneriler şu şekildedir:

- İlçe'nin turizm potansiyelinin tanıtımı yapılmalıdır.
- Halkta turizm bilinci oluşturularak turizm hareketine tüm halkın katılımı ve pozitif düşünmesi sağlanmalıdır.
- Ekonomik kalkınma halkın tüm kesimlerine paylaştırılmalı, dengeli bir kalkınma oluşturulmalıdır. Bunun için de özellikle dünyada son zamanlarda yaygınlaşan "pro-poor turizm" anlayışına uygun yatırım ve girişimler özendirilmelidir.
- Tarihi ve kültürel değerler koruma altına alınmalı ve kaybolma noktasında olanlar kayıt altına alınarak gerekli bakım ve onarımları gerçekleştirilmelidir.
- Kültürel etkileşim desteklenmeli ancak bunun benzeşme ve yozlaşma yol açacak düzeye yükselmesine izin verilmemelidir.
- Tüm turizm faaliyetleri sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde planlanmalıdır.
- Turizm hareketinin başlamasıyla açılacak turistik tesisler kontrollü bir şekilde doğa ve çevre ile uyumlu bir mimari tarz, imar yasalarına uygun yapılaşmaya kistaslarına uygun bir şekilde gerçekleşmelidir.
- Doğal çevre korunmalı, olumsuz etkilere karşı önlemler alınmalıdır. İlçede bulunan Yıldırım Bayezid'e ait tarihi hamam misafir ziyaretlerine açılmalıdır.
- Otoyol üzerine misafiri ilçeye çekebilecek tanıtıcı tabelalar ile il kültür turizm müdürlüğü ve belediye ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile reklam ve tanıtım kampanyaları yapılmalıdır.

Kaynakça

- AKTOB (2014). *AKTOB Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği*. <http://www.aktob.org.tr/pdf/aktob.turizm.verileri.pdf> [Erişim Tarihi:27.03.2017]
- Avcı Kurt, C. (2007). *Turizm Sosyolojisi, Turist-Yerel Halk Etkileşimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Baykal, S. (2015). *Bolu Olay Gazetesi*. <http://www.boluolay.com/bolu/yenicaga-piyango-gol-ramsar-kapsamina-alindi-h26458.html> [Erişim Tarihi:05.06.2017]
- Bolu Valiliği. (2017). *Türkiye Cumhuriyeti Bolu Valiliği*. <http://www.bolu.gov.tr/yeniaga-ilesinin-gelismesi-iin-alismalar-basladi> [Erişim Tarihi:01.03.2018]
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cengiz, H. (2005). *Çevre Düzeni Planlamasına Ekolojik Yaklaşım*. http://www.sura.cevreorman.gov.tr/gelen_tebliğ/4_konu/huseyin_cebgiz.doc [Erişim Tarihi: 14.06.2016]
- ÇSGB. (2016). *T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı*. <https://www.cs.gb.gov.tr/home/contents/istatistikler/asgariucet> [Erişim Tarihi: 27.03.2017]
- Doğa Araştırmaları Derneği. (2017). *Yeniçağa Gölü Sulak Alan Yönetim Planı*. Yeniçağa-Bolu: Doğa Koruma Ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü.
- Duran, E. and Özkul, E. (2012). Residents' Attitudes Toward Tourism Development: A Structural Model Via Akcakoca Sample. *International Journal of Human Sciences*, 9 (2): 500-520.
- Dünya Turizm Örgütü (WTO). (2005). A Guide for Policy Makers. *Making Tourism More Sustainable*, 11-12.

- Hacıoğlu, N., Girgin, G. K. ve Tetik, N. (2011). İklim Değişikliğinin Sürdürülebilir Turizm Üzerine Etkileri ve Batı Karadeniz Bölgesine Yönelik Bir Değerlendirme. *12. Ulusal Turizm Kongresi* (s. 371-373). Akçakoca-Düzce: Sidas Medya.
- Hinc Thomas, D. (1996). Urban Tourism: Perspectives On Sustainability. *Journal of Sustainable Tourism*, 4 (2): 95-110.
- Karasar, N. (1984). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Hacettepe-Ankara: Taş Yayıncılık.
- Kuter, N. ve Ünal, H. E. (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik. *Kastamonu Üni. Orman Fakültesi Dergisi*, 9 (2): 146-153.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2017). *Kültür ve Turizm Bakanlığı*. <http://testsite.kultur.gov.tr/TR,63880/eko-turizm.html> [Erişim Tarihi: 10.03.2017]
- Middleton, V. and Hawkins, R. (1998). Sustainable Tourism: A Marketing Perspective. *Oxford Butterworth-Heinemann*, 247.
- Sarkım, M. (2008). *Değişen Seyahat Eđilimleri Kapsamında Sürdürülebilir Turizm Anlayışının Turizm Politikaları Üzerine Etkileri*. İzmir: 2. Ulusal İktisat Kongresi.
- TUİK. (2015). *Türkiye İstatistik Kurumu*. <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist> [Erişim Tarihi: 10.05.2016]
- TÜSİAD. (2012). *Sürdürülebilir Turizm Çalıştayı*. İstanbul: Sis Matbaacılık.